

POVJERENSTVO ZA ODLUČIVANJE O SUKOBU INTERESA

Osnovne obveze i ograničenja dužnosnika sukladno odredbama Zakona o sprječavanju sukoba interesa

PREDGOVOR	3
KORUPCIJA I SUKOB INTERESA	4
■ Koruptivni rizik	6
■ Sukob interesa	7
■ Upravljanje sukobom interesa	7
OBVEZE I OGRANIČENJA DUŽNOSNIKA U OBNAŠANJU DUŽNOSTI	10
■ Obveza podnošenja izvješća o imovinskom stanju dužnosnika	10
■ Što je izvješće o imovinskom stanju dužnosnika?	10
■ Kada se podnosi izvješće o imovinskom stanju dužnosnika?	11
■ Na koji način se podnosi izvješće o imovinskom stanju dužnosnika?	12
■ Što sadrži izvješće o imovinskom stanju dužnosnika?	13
■ Što predstavlja bitnu promjenu u imovini?	14
■ Provjera podataka iz izvješća o imovinskom stanju dužnosnika	15
■ Zabranjena djelovanja dužnosnika	17
■ Primanje darova	17
■ Naknade dužnosnika i obavljanje drugih poslova dužnosnika	19
■ Ograničenja u odnosu na poslove upravljanja u poslovnim subjektima	22
■ Ograničenja u odnosu na članstvo i udjele dužnosnika u trgovačkim društvima i ograničenja poslovanja	24
■ Ograničenja nakon prestanka obnašanja dužnosti	26
■ Postupak pred Povjerenstvom, donošenje odluka i sankcije	27
IZVORI	29

Predgovor

Korupcija je društvena pojava sa širokim negativnim učincima za državu i društvo u svim njegovim segmentima. Neraskidivost veze između sukoba interesa i korupcije istaknuta je u Strategiji suzbijanja korupcije, kao strateškom okviru za sprječavanje korupcije u Republici Hrvatskoj. Navedenim dokumentom ukazano je na potrebu učinkovitog sprječavanja sukoba interesa kao jednog od ključnih elemenata u procesu suzbijanja korupcije.

Jedna od mjera iz Akcijskog plana za 2019.-2020.g.¹ koji predstavlja prateći dokument uz Strategiju suzbijanja korupcije za petogodišnje razdoblje 2015-2020.g.² je i izdavanje publikacije o osnovnim obvezama i ograničenjima dužnosnika koje proizlaze iz odredbi Zakona o sprječavanju sukoba interesa.

Imenovanjem na neku od javnih dužnosti, dužnosnici pored prava propisanih Zakonom o obvezama i pravima državnih dužnosnika³ te drugim posebnim zakonima, ujedno stječu i obveze propisane Zakonom o sprječavanju sukoba interesa⁴. Može se reći da Zakon o sprječavanju sukoba interesa predstavlja skup pravila čije poštivanje smanjuje koruptivni rizik te potiče dužnosnike na zaštitu javnog interesa.

Radi provedbe navedenog Zakona, osnovano je Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa, kao stalno, neovisno i samostalno državno tijelo, koje čine predsjednik i četiri člana te Ured Povjerenstva kao stručna služba. Predsjednik i članovi Povjerenstva biraju se na mandat od 5 godina te ne smiju biti članovi političke stranke posljednjih pet godina do dana kandidiranja za navedenu dužnost. Upravo je donošenjem novog Zakona o sprječavanju sukoba interesa u ožujku 2011.g., kojim je osiguran normativni okvir za djelovanje Povjerenstva kao samostalnog i neovisnog državnog tijela, postignut značajan institucionalni napredak u području sprječavanja sukoba interesa.

Međutim, broj i sadržaj odluka koje je Povjerenstvo kroz svoju dosadašnju praksu donijelo ukazuje na nedovoljno poznavanje odredbi navedenog Zakona te potrebu za stalnim provođenjem edukacije dužnosnika na svim razinama. Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa stoga značajni dio svojih aktivnosti usmjerava upravo na edukaciju s ciljem podizanja svijesti o važnosti pravilnog upravljanja situacijama sukoba interesa te radi upoznavanja dužnosnika s obvezama, zabranama i ograničenjima propisanim navedenim Zakonom.

Želja nam je da ova publikacija posluži kao svojevrсни vodič kroz odredbe Zakona o sprječavanju sukoba interesa, a radi učinkovitog ostvarivanja same svrhe donošenja istog, a to je sprječavanje privatnih utjecaja na donošenje odluka u obnašanju javnih dužnosti, jačanje integriteta objektivnosti, nepristranosti i transparentnosti u obnašanju javnih dužnosti te jačanje povjerenja građana u tijela javne vlasti.

1) Akcijski plan za 2019. i 2020. godinu uz Strategiju suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015. do 2020. g. - <https://bit.ly/2DEf9oJ>

2) Strategija suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015. do 2020. godine - <https://bit.ly/33TOUoN>

3) Zakon o obvezama i pravima državnih dužnosnika („Narodne novine“, broj: 101/98., 135/98., 105/99., 25/00., 73/00., 30/01., 59/01., 114/01., 153/02., 163/03., 16/04., 30/04., 121/05., 151/05., 141/06., 17/07., 34/07., 107/07., 60/08., 38/09., 150/11., 22/13., 102/14., 103/14., 03/15., 93/16., 44/17. i 66/19.)

4) Zakon o sprječavanju sukoba interesa („Narodne novine“, broj: 26/11., 12/12., 126/12., 48/13., 57/15. i 98/19.) – u daljnjem tekstu: ZSSI.

Korupcija i sukob interesa

Korupcija nema općeprihvaćenu definiciju. Strategija suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015. do 2020.g., korupciju definira kao društveno neprihvatljivu pojavu koja izravno ugrožava ljudska prava, razara moral te ugrožava stabilnost i gospodarski napredak države. Osim što je u suprotnosti s pozitivnim zakonskim propisima, ona predstavlja i devijaciju temeljnih društvenih načela. Stoga borba protiv korupcije predstavlja osnovni preduvjet za razvoj otvorenog i demokratskog društva.

Transparency International govori o korupciji kao o zlouporabi povjerenih ovlasti za privatnu korist, dok Ured Ujedinjenih naroda nadležan za drogu i kriminal - UNODC korupciju opisuje kao zlouporabu javnih ili privatnih ovlasti za posrednu ili neposrednu osobnu korist.⁵

Korupcija je štetna društvena pojava koja kao jednu od najvažnijih posljedica ima gubitak povjerenja građana u tijela javne vlasti, što se negativno odražava na sve sfere društvenog života, a posebice na gospodarski razvoj društva.

Skupina država protiv korupcije (eng. Group of States against Corruption – GRECO), kao stručno tijelo Vijeća Europe zaduženo za evaluaciju i monitoring antikorupcijske politike u zemljama članicama, kandidatima i trećim zemljama, je u Izvješću V. evaluacijskog kruga za Republiku Hrvatsku navelo kako se korupcija široko percipira kao značajno pitanje u Republici Hrvatskoj. Prema Indeksu percepcije korupcije Transparency Internationala iz 2018., Republika Hrvatska je postigla 48 bodova (od ukupno 100 bodova, pri čemu 0 označava iznimnu korumpiranost, a 100 iznimno zakonski čisto postupanje), što ju je smjestilo na 60. mjesto od 180 zemalja obuhvaćenih ispitivanjem. Prema Eurobarometru iz 2017., 94 % ispitanika smatralo je da je korupcija u Republici Hrvatskoj vrlo raširena (prosjeak EU-a: 68 %), pri čemu je dodatnih 18 % ispitanika navelo da se korupcija povećala u proteklim godinama. Republika Hrvatska ima jedan od najviših rezultata (81 %) od svih zemalja EU-a (52 %) prema kojemu se ispitanici slažu da su političke veze nužne za osiguravanje poslovnog uspjeha. Političari spadaju u skupine kojima se najmanje vjeruje, pri čemu 61 % ispitanika vjeruje da je među njima raširena korupcija (prosjeak EU-a: 56 %).⁵

Prema Konvenciji Ujedinjenih naroda protiv korupcije – UNCAC (dalje: Konvencija) ⁶ korupcija predstavlja prijetnju za stabilnost i sigurnost društava, podrivajući institucije i vrijednosti demokracije, etičke vrijednosti i pravdu te ugrožavajući održiv razvitak i vladavinu prava. Korupcija više nije lokalni problem već transnacionalna pojava koja pogađa sva društva i gospodarstva, zbog čega je za njeno sprječavanje i nadziranje nužna međunarodna suradnja. Konvencija propisuje da je svaka država stranka dužna nastojati uvesti i promicati djelotvorne načine postupanja u cilju sprječavanja korupcije. Svaka je država stranka dužna, u skladu s temeljnim načelima svoga pravnog poretka, pobrinuti se da postoje **tijelo ili tijela za sprječavanje korupcije**.

⁵ Evaluacijsko izvješće V. evaluacijskog kruga - Sprječavanje korupcije i promicanje integriteta u izvršnoj vlasti (najviše izvršne dužnosti) i tijelima nadležnim za provedbu zakona - <https://bit.ly/2XUVfwD>

⁶ Konvencija Ujedinjenih naroda protiv korupcije (Narodne novine" – Međunarodni ugovori, broj: 2/05.) - <https://bit.ly/2FbbqPF>; Antikorupcijski priručnik za državne i lokalne dužnosnike, Ministarstvo pravosuđa - <https://bit.ly/3kEtnGE>

Republika Hrvatska nema jednu centraliziranu instituciju za borbu protiv korupcije, već ima mrežu nadležnih institucija koje djeluju u području formiranja antikorupcijske politike, području represije te posebnim područjima u okviru prevencije korupcije.

Na području prevencije korupcije, Hrvatska ima mrežu specijaliziranih institucija koje djeluju u pojedinim područjima preventivne antikorupcijske politike. To su: Povjerenstvo za odlučivanje o sukobu interesa, Povjerenik za informiranje, Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave, Državni ured za reviziju, Pučki pravobranitelj i Državno izborno povjerenstvo.

Represivni dio antikorupcijskog mehanizma sastoji se od: Ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (USKOK), kao posebnog dijela državnog odvjetništva zaduženog za progon kaznenih djela korupcije i organiziranog kriminaliteta, zatim od posebnih sudskih odjela za postupanje u predmetima isključivo kaznenih djela organiziranog kriminaliteta i korupcije pri Županijskim sudovima u Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku te od Policijskog nacionalnog ureda za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (PNUSKOK) ustrojenog unutar Uprave kriminalističke policije Ministarstva unutarnjih poslova.

Akcijskim planom za 2015. i 2016. g., uz Strategiju suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015. do 2020. g. među ostalim je predviđena i aktivnost vezana za donošenje akcijskih planova na razini županija i Grada Zagreba koji uključuju osnivanje antikorupcijskih povjerenstava. Antikorupcijska povjerenstva predviđena su kao radna tijela predstavničkih tijela županija i Grada Zagreba. Odluku o osnivanju antikorupcijskog povjerenstva donosi županijska skupština pojedine županije, odnosno Gradska skupština Grada Zagreba.

Koruptivni rizik

Koruptivni rizik je svaka situacija (okolnost) koja povećava vjerojatnost nastanka korupcije. Koruptivni rizici u obnašanju javnih dužnosti usko su povezani s poslovima i ovlastima koje dužnosnik u obnašanju tih dužnosti ima. Uzimajući u obzir specifičnosti svake pojedine javne dužnosti, postoje poslovi, odnosno postupci, koji su kod obnašanja svih javnih dužnosti osjetljiviji na pojavu korupcije. U tom smislu, povećan koruptivni rizik imaju postupci javne nabave, postupci dodjela naknada, subvencija i poticaja, odlučivanje o koncesijama, odlučivanje o pravima službenika (npr. zapošljavanje), dodjela javnih sredstava privatnim pravnim subjektima (npr. financiranje udruga), upravljanje i raspolaganje imovinom i sl. Dužnosnici su stoga u obnašanju javne dužnosti dužni s posebnom pažnjom postupati upravo u situacijama koje u sebi sadrže koruptivni rizik.

Dobro upravljanje situacijama koje imaju povećani koruptivni rizik osnova je učinkovite prevencije korupcije

Opći principi dobrog upravljanja i organizacije, koji podrazumijevaju odgovornost, učinkovitost, transparentnost, otvorenost, participativnost, osjetljivost i pravičnost institucija u sustavu, predstavljaju smjernice za efikasnu prevenciju i način sprječavanja korupcije. Preventivno antikorupcijsko djelovanje zahtijeva, prije svega, detekciju slabosti u organizacijskoj strukturi poslovanja na razini institucija te manjkavosti zakonodavnog regulatornog okvira na svim područjima djelovanja državnih institucija. Samo kontinuiranim djelovanjem moguće je postupno i sustavno suzbijati korupciju i istovremeno reafirmirati politiku kao djelatnost za javno dobro.⁷⁾

7) Strategija suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015. do 2020. godine

Sukob interesa

Zakon o sprječavanju sukoba interesa definira **sukob interesa** kao situaciju u kojoj su privatni interesi dužnosnika u suprotnosti s javnim interesom. Dužnosnik se tako može naći u sukobu interesa zbog osobnih aktivnosti, udruživanja, odnosa povezanosti s drugim osobama te drugih okolnosti, odnosno u svim onim situacijama u kojima ima priliku dati prednost sebi ili s njime povezanoj pravnoj ili fizičkoj osobi ispred interesa javnosti.

Sukob interesa, sam po sebi, ne predstavlja koruptivno djelo. Sukob interesa je životna situacija u kojoj se može naći svaki dužnosnik i koja se treba pravovremeno prepoznati te odgovarajuće razriješiti (otkloniti), kako ne bi dovela do korupcije

Učinkovito sprječavanje sukoba interesa jedan je od ključnih elemenata u procesu suzbijanja korupcije.

Sukob interesa može biti:

OSTVARENI – situacija u kojoj privatni interes dužnosnika utječe ili je utjecao na njegovu nepristranost u obavljanju javne dužnosti ili kada se osnovano može smatrati da privatni interes dužnosnika utječe ili je utjecao na njegovu nepristranost u obavljanju javne dužnosti,

POTENCIJALNI – kada privatni interes dužnosnika može utjecati na njegovu nepristranost u obavljanju javne dužnosti (u budućnosti).

Upravljanje sukobom interesa

Dužnosnici su nakon izbora ili imenovanja na javnu dužnost dužni urediti svoje privatne poslove kako bi se spriječio predvidljivi sukob interesa, a ako se takav sukob pojavi dužnosnik je dužan razriješiti ga tako da zaštiti javni interes. U slučaju dvojbe o mogućem sukobu interesa dužnosnik je dužan učiniti sve što je potrebno da odijeli privatni od javnog interesa. (članak 6. stavak 4. ZSSI-a). U tom smislu, jedno od važnih prava, ali i obveza dužnosnika je da u slučajevima u kojima postoji dvojba oko postupanja u određenoj situaciji, zatraži **mišljenje Povjerenstva**.

Važna uloga te jedna od osnovnih zadaća Povjerenstva ogleda se upravo u davanju mišljenja dužnosnicima o načinima postupanja u situacijama u kojima je dužnosnikova nepristranost ugrožena, odnosno pružanja pomoći dužnosnicima s ciljem izbjegavanja sukoba interesa. Opus danih mišljenja predstavlja katalog tumačenja koja pored konkretnog dužnosnika na čiji zahtjev su dana, ujedno predstavljaju općenite smjernice, odnosno svojevrсни kodeks standarda dobre prakse i opis ponašanja koja se od dužnosnika očekuju.

U slučaju dvojbe je li neko ponašanje u skladu s načelima javnih dužnosti, dužnosnici moraju zatražiti mišljenje Povjerenstva za odlučivanje o sukobu interesa. Povjerenstvo će najkasnije u roku od 15 dana od dana primitka zahtjeva dati obrazloženo mišljenje na zahtjev dužnosnika. (članak 6. stavak 1. i 2. ZSSI-a).

Zahtjev za mišljenjem dužnosnici mogu podnijeti:

- **Putem korisničkog računa dužnosnika**
<https://www.sukobinteresa.hr/hr/user?current=node/104>
- **Putem obrasca na internetskim stranicama Povjerenstva**
<https://www.sukobinteresa.hr/hr/kontakt>
- **Slanjem elektroničke pošte na službenu adresu Povjerenstva:**
info@sukobinteresa.hr
- **Poštom na adresu Povjerenstva:**
Ulica kneza Mislava 11/3, 10000 Zagreb

Dužnosnici se s **upitima** (primjerice vezano uz podnošenje izvješća o imovinskom stanju i dr.) Povjerenstvu, osim na gore navedene načine, mogu obratiti i telefonskim putem na broj: 01/5559 527

Najučinkovitiji mehanizam sprječavanja sukoba interesa je **izuzimanje**. Dužnosnik je dužan pravovremeno prepoznati okolnosti koje bi ga mogle dovesti u situaciju sukoba interesa, deklarirati ih prema javnosti i drugim dionicima u određenom postupku te se izuzeti od postupanja (odlučivanja, glasanja i sl.). Usporedo s izuzimanjem, dužnosnik je svoju ovlast postupanja u toj konkretnoj situaciji dužan delegirati na drugu osobu. Ovakav mehanizam primjenjiv je na većinu situacija koje bi mogle dovesti ili dovode do nastanka sukoba interesa. Upoznavanjem zainteresirane javnosti i drugih tijela i dionika skreće se pozornost na potrebu kontrole nad situacijom u kojoj postoji opasnost od utjecaja privatnih interesa na dužnosnikovu nepristranost.

deklariranje okolnosti – izuzimanje od postupanja – delegiranje ovlasti na drugu osobu

U sprječavanju sukoba interesa neophodan i nezaobilazan “alat” su načela djelovanja propisana člankom 5. ZSSJ-a. Načela djelovanja predstavljaju svojevrsni putokaz, odnosno smjernice dužnosnicima u obnašanju javnih dužnosti te su ih se dužnosnici dužni pridržavati i njima se rukovoditi u svakom svom postupanju.

Načelo časnog, poštenog, savjesnog, odgovornog i nepristranog postupanja te zaštite vlastite vjerodostojnosti – služe zaštiti dužnosnikove vjerodostojnosti i dostojanstva povjerene mu dužnosti te povjerenja građana.

Načelo osobne odgovornosti - dužnosnici su osobno odgovorni za svoje djelovanje u obnašanju javnih dužnosti.

Načelo zaštite javnog interesa - dužnosnici ne smiju koristiti javnu dužnost za osobni probitak ili probitak osobe koja je s njima povezana.

Načelo transparentnosti - građani imaju pravo biti upoznati s ponašanjem dužnosnika kao javnih osoba, a koje su u vezi s obnašanjem njihove dužnosti.

Obveze i ograničenja dužnosnika u obnašanju dužnosti

ZSSI u najvećem dijelu sadrži pravila ponašanja dužnosnika, ograničenja i obveze, kojima se nastoje smanjiti koruptivni rizici u obnašanju javnih dužnosti, kroz sprječavanje sukoba interesa. Svrha navedenih ograničenja je sprječavanje privatnih utjecaja na donošenje odluka u obnašanju javnih dužnosti, jačanje integriteta, objektivnosti, nepristranosti i transparentnosti u obnašanju javnih dužnosti te jačanje povjerenja građana u tijela javne vlasti.

Obveza podnošenja izvješća o imovinskom stanju dužnosnika (imovinska kartica)

Obveza podnošenja izvješća o imovinskom stanju dužnosnika osnovna je i temeljna obveza svakog dužnosnika, propisana odredbama ZSSI-a, a predstavlja važan instrument sprječavanja sukoba interesa i učinkovito sredstvo u sprječavanju korupcije.

Što je izvješće o imovinskom stanju dužnosnika?

Izvješće o imovinskom stanju dužnosnika ili imovinska kartica deklaracija je imovine dužnosnika i članova njegove uže obitelji kroz razdoblje vezano uz obnašanje javne dužnosti.

Izvješća o imovinskom stanju dužnosnika obvezni su podnositi:

- svi dužnosnici taksativno navedeni u članku 3. stavku 1. ZSSI-a
- obnašatelji dužnosti koje kao dužnosnike imenuje ili potvrđuje Hrvatski sabor, imenuje Vlada Republike Hrvatske ili Predsjednik Republike Hrvatske (članak 3. stavak 2. ZSSI-a)
- rukovodeći državni službenici koje imenuje Vlada Republike Hrvatske na temelju prethodno provedenog natječaja (članak 3. stavak 3. ZSSI-a).

U slučaju dvojbe vezane uz obvezu podnošenja ili uz pravilno popunjavanje obrasca izvješća o imovinskom stanju, dužnosnici, obnašatelji dužnosti i rukovodeći državni službenici trebaju se Povjerenstvu obratiti zahtjevom za mišljenjem Povjerenstva ili općenitim upitom.

Javnom objavom podnesenih izvješća o imovinskom stanju postiže se uvid i kontrola zainteresirane javnosti nad imovinom dužnosnika tijekom obnašanja javne dužnosti i jednogodišnjeg razdoblja nakon prestanka obnašanja dužnosti. Time se podiže razina transparentnosti dužnosnikovog imovinskog stanja i jačanje povjerenja građana da dužnosnici javnu dužnost ne koriste u cilju povećanja svoje imovine.

Kada se podnosi izvješće o imovinskom stanju dužnosnika?

Dužnosnici taksativno navedeni u članku 3. stavku 1. ZSSI-a i obnašatelji dužnosti iz članka 3. stavka 2. ZSSI-a obvezni su podnijeti izvješće:

- u roku 30 dana od dana stupanja na dužnost,
- u roku 30 dana po prestanku obnašanja javne dužnosti, istekom godine - ako je tijekom godine nastupila bitna promjena imovinskog stanja, (Ako je tijekom godine došlo do više različitih promjena u imovini, dužnosnici istekom godine mogu podnijeti jedno izvješće u kojem prijavljuju sve promjene u istoj godini. Ako je u istoj godini dužnosnik stekao pa potom otuđio određeni dio imovine, dužnosnik mora prijaviti i stjecanje i otuđenje).
- u roku od 30 dana po proteku 12 mjeseci od dana prestanka obnašanja dužnosti odnosno razrješenja.

NAPOMENA:

- Dužnosnici koji su na izborima ponovno izabrani ili imenovani na istu dužnost, podnose jedno izvješće o imovinskom stanju za početak novog mandata na istoj dužnosti.
- Dužnosnici koji su ponovo izabrani ili imenovani, ali na neku drugu dužnost, podnose dva izvješća o imovinskom stanju i to za prestanak obnašanja ranije dužnosti i za početak obnašanja nove dužnosti.

Rukovodeći državni službenici koje imenuje Vlada Republike Hrvatske na temelju prethodno provedenog natječaja (članak 3., stavak 3. ZSSI-a) izvješće o imovinskom stanju obvezni su podnijeti:

- u roku od 30 dana od dana imenovanja,
- svake četvrtke godine za vrijeme trajanja službe,
- istekom godine - ako je tijekom godine nastupila bitna promjena imovinskog stanja,
- u roku 30 dana po razrješenju.

Na koji način se podnosi izvješće o imovinskom stanju dužnosnika?

Izvješće o imovinskom stanju podnosi se putem korisničkog računa dužnosnika.⁸

Za otvaranje korisničkog računa potrebno je Povjerenstvu podnijeti potpisani i ovjereni **zahtjev za otvaranje korisničkog računa⁸**, na obrascu dostupnom na internetskoj stranici Povjerenstva.

Izvješće o imovinskom stanju podnosi se isključivo ispunjavanjem propisanog **elektronskog obrasca**, kojem se pristupa putem korisničkog računa dužnosnika. Ispunjeni obrazac šalje se najprije elektroničkim putem. Nakon slanja elektroničkim putem, ispunjeni obrazac izvješća potrebno je ispisati (dužnosnik ga treba osobno potpisati) i ovjeriti pečatom i potpisom ovlaštene osobe u tijelu u kojem dužnosnik obnaša dužnost (kod prvog stupanja na dužnost) te ga dostaviti Povjerenstvu poštom ili predati na adresi Povjerenstva.

Izvješće o imovinskom stanju smatra se valjano podnesenim tek kada je Povjerenstvo, nakon poslanog elektronskog obrasca, zaprimilo i ispisano i potpisano izvješće.

Obveznici podnošenja izvješća o imovinskom stanju, upisuju se u Registar dužnosnika⁹, koji je objavljen na internetskoj stranici Povjerenstva.

8) <https://www.sukobinteresa.hr/hr/user?current=node/104>

9) <https://www.sukobinteresa.hr/hr/registar-duznosnika>

Što sadrži izvješće o imovinskom stanju dužnosnika?

Propisani elektronski obrazac izvješća o imovinskom stanju sadrži niz rubrika za unos podataka. Većina rubrika popunjava se izborom iz padajućeg menija.

Elektronski obrazac izvješća o imovinskom stanju sadrži, uz svaku rubriku podataka, poveznicu na relevantni dio Uputa za popunjavanje obrasca izvješća o imovinskom stanju dužnosnika, objavljenih na internetskim stranicama Povjerenstva.¹⁰

Podaci se u obrazac izvješća unose prema stanju na dan podnošenja izvješća o imovinskom stanju (osim u slučaju podnošenja izvješća povodom bitne promjene na imovini, koje se podnosi istekom godine u kojoj je promjena nastala te sadrži sve promjene u imovinskom stanju nastale tijekom godine za koju se podnosi).

Ispunjavanju obrasca izvješća, posebno kada se ispunjava po prvi puta, potrebno je posvetiti adekvatno vrijeme pa se dužnosnici upućuju prethodno pribaviti sve potrebne podatke odnosno dokumentaciju iz koje su ti podaci vidljivi (npr. zatražiti preliminarne obračun plaće/naknade kod stupanja na dužnost, izvatke iz zemljišnih knjiga i dr.). Radi provjere sadržaja obrasca, omogućen je pristup demo obrascu izvješća¹¹, objavljenom na internetskoj stranici Povjerenstva).

Osobni podaci dužnosnika i članova njegove obitelji ne objavljuju se na internetskim stranicama Povjerenstva prilikom objave podataka o imovini dužnosnika, prijavljenih u podnesenom izvješću o imovinskom stanju.

Upozorenje: U odnosu na rubriku obrasca „Napomena“, upozoravaju se dužnosnici da se cjelokupni sadržaj teksta iz ove rubrike objavljuje te da slijedom navedenog u ovu rubriku ne unose podatke koji imaju karakter osobnih podataka (primjerice: ime i prezime i adresa članova obitelji, adrese nekretnina i slično), osim ako dužnosnici žele da ti podaci budu javno dostupni.

10) <https://www.sukobinteresa.hr/hr/upute/uputa-za-podnosenje-izvjesca-o-imovinskom-stanju>

11) [sukobinteresa.hr/hr/demo-obrasca-za-podnosenje-izvjesca-o-imovinskom-stanju-duznosnika](https://www.sukobinteresa.hr/hr/demo-obrasca-za-podnosenje-izvjesca-o-imovinskom-stanju-duznosnika)

Što predstavlja bitnu promjenu u imovini?

Bitna promjena na imovini jedan je od razloga obveznog podnošenja izvješća o imovinskom stanju dužnosnika. Promjena na imovini, koju je dužnosnik dužan prijaviti Povjerenstvu istekom godine u kojoj je promjena nastala, smatra se:

- promjena primanja od dužnosti za koju se podnosi izvješće o imovinskom stanju ako se neto iznos plaće (volonterske naknade) na godišnjoj razini (zbroy mjesečnih neto plaća/volonterskih naknada na godišnjoj razini) promjeni za više od 10%;
- promjena plaće ostvarene kod drugog poslodavca ako se neto iznos plaće na godišnjoj razini (zbroy mjesečnih neto plaća na godišnjoj razini) promjeni za više od 10%,
- promjene mirovine ako se neto iznos mirovine na godišnjoj razini (zbroy mjesečnih mirovina na godišnjoj razini) promjeni za više od 10%,
- svaki ostvareni ostali prihod dužnosnika u tekućoj godini, svaka isplata subvencija, donacija ili poticaja u tekućoj godini, neovisno o isplaćenom iznosu,
- promjena plaće bračnog druga/životnog partnera ako se neto iznos plaće na godišnjoj razini (zbroy mjesečnih neto plaća na godišnjoj razini) promjeni za više od 10%,
- svaki ostvareni drugi primitak bračnog druga/životnog partnera, osim u slučaju promjene mirovine gdje je dužnosnik obavezan prijaviti promjenu ako se neto iznos mirovine bračnog druga/životnog partnera na godišnjoj razini (zbroy mjesečnih mirovina na godišnjoj razini) promjeni za više od 10%,
- svaka promjena obveza dužnosnika i njegovog bračnog druga/životnog partnera nastala u tekućoj godini,
- svaka promjena potraživanja dužnosnika i njegovog bračnog druga/životnog partnera nastala u tekućoj godini,
- svaka promjena na nekretninama, s time da se u vezi vrijednosti nekretnine treba navesti ona promjena uslijed koje je nesporno došlo do promjene tržišne vrijednosti nekretnine (prenamjena nekretnine, izgradnja kuće i sl.).
- svaka promjena na pokretninama koje se upisuju u javni registar,
- svaka promjena na ostalim pokretninama (koje se ne upisuju u javni registar), ako je promjena pojedinačne vrijednosti veće od 30.000,00 kn,
- svaka promjena kod poslovnih udjela, dionica i vrijednosnih papira u poslovnim subjektima dužnosnika i/ili članova obitelji,
- svaka promjena novčane kunske ili devizne štednje dužnosnika ili članova njegove obitelji ako iznos štednje premašuje jednogodišnji iznos neto prihoda dužnosnika,

Dužnosnici trebaju voditi računa i o **statusnim promjenama** odnosno promjenama u pogledu drugih javnih dužnosti, djelatnosti, članstava i funkcija, nastalim tijekom

mandata te se upućuju da iste, u cilju zaštite vlastite vjerodostojnosti i povjerenja građana, prijave Povjerenstvu podnošenjem izvješća o imovinskom stanju povodom promjene.

Radi eventualne promjene tržišne vrijednosti nekretnine uslijed kretanja cijena na tržištu dužnosnici nisu dužni podnijeti posebno izvješće povodom promjene u imovini, već su prilikom podnošenja izvješća o imovinskom stanju povodom ponovnog izbora ili imenovanja na istu ili drugu dužnost obvezni procijeniti vrijednost ranije prijavljenih nekretnina te unijeti približnu tržišnu vrijednost nekretnina na dan podnošenja izvješća

Provjera podataka iz izvješća o imovinskom stanju dužnosnika

Provjera podataka iz podnesenih izvješća o imovinskom stanju dužnosnika provodi se u dvije faze:

- prethodna (administrativna) provjera
- redovita provjera

Za svako podneseno izvješće o imovinskom stanju dužnosnika, neposredno po njegovom zaprimanju, provodi se provjera je li izvješće o imovinskom stanju potpisano od dužnosnika i ovjereno te je li pravilno i potpuno ispunjen obrazac izvješća.

Tek nakon što je provedena prethodna provjera podnesenog izvješća i isto izvješće odobreno, podaci iz izvješća se objavljuju na internetskoj stranici Povjerenstva.

Dužnosnik je u mogućnosti podnijeti novo izvješće o imovinskom stanju tek nakon što je provedena prethodna provjera ranije podnesenog izvješća.

Redovita provjera uključuje provjeru točnosti podataka prijavljene imovine dužnosnika i članova njegove obitelji, koja se provodi prikupljanjem podataka o imovini od Porezne uprave i drugih nadležnih tijela Republike Hrvatske i njihovom usporedbom s podacima o imovini prijavljenim u podnesenim izvješćima o imovinskom stanju.

Redovita provjera može se provoditi na svim podnesenim izvješćima o imovinskom stanju jednog dužnosnika odjednom ili sukcesivno na pojedinačnim izvješćima. Redovita provjera uključuje i provjeru je li dužnosnik ostvario bitnu promjenu u imovini te je li istekom te godine podnio izvješće Povjerenstva radi prijave iste.

Na internetskim stranicama Povjerenstva objavljene su i četiri smjernice i upute vezane uz obvezu podnošenja izvješća o imovinskom stanju dužnosnika:

Smjernica i uputa od 13. travnja 2018.g.

https://www.sukobinteresa.hr/sites/default/files/dokumenti_clanaka/smjernica_i_uputa_-_zastupnicki_pausal.pdf

Smjernica i uputa od 24. prosinca 2018.g.

https://www.sukobinteresa.hr/sites/default/files/dokumenti_clanaka/smjernica_i_uputa-podnosenje_izvjesca_povodom_promjene.pdf

Smjernica i uputa od 24. lipnja 2020.g.

https://www.sukobinteresa.hr/sites/default/files/dokumenti_clanaka/smjernica_i_uputa_prijava_promjene_trzisne_vrijednosti_nekretnine_uslijed_kretanja_cijena_na_trzistu_nekretnina.pdf

Smjernica i uputa od 24. lipnja 2020.g.

https://www.sukobinteresa.hr/sites/default/files/dokumenti_clanaka/smjernica_i_uputa_prijava_nekretnine_s_vise_objekata_i_prijava_kuce_u_izgradnji.pdf

Zabranjena djelovanja dužnosnika

Jedan od težih oblika povrede ZSSI-a predstavljaju zabranjena djelovanja dužnosnika, propisana člankom 7. ZSSI-a.

Dužnosnicima je zabranjeno:

- primiti ili zahtijevati korist ili obećanje koristi radi obavljanja dužnosti,
- ostvariti ili dobiti pravo u slučaju da se krši načelo jednakosti pred zakonom,
- zlouporabiti posebna prava dužnosnika koja proizlaze ili su potrebna za obavljanje dužnosti,
- primiti dodatnu naknadu za poslove obnašanja javnih dužnosti,
- tražiti, prihvatiti ili primiti vrijednost ili uslugu radi glasovanja o bilo kojoj stvari, ili utjecati na odluku nekog tijela ili osobe radi osobnog probitka ili probitka povezane osobe,
- obećavati zaposlenje ili neko drugo pravo u zamjenu za dar ili obećanje dara,
- utjecati na dobivanje poslova ili ugovora o javnoj nabavi,
- koristiti povlaštene informacije o djelovanju državnih tijela radi osobnog probitka ili probitka povezane osobe,
- na koji drugi način koristiti položaj dužnosnika utjecanjem na odluku zakonodavne, izvršne ili sudbene vlasti kako bi postigli osobni probitak ili probitak povezane osobe, neku povlasticu ili pravo, sklopili pravni posao ili na drugi način interesno pogodovali sebi ili drugoj povezanoj osobi.

Primanje darova

Primanje darova propisano je člankom 11. ZSSI-a.

NOVAC

STVARI

PRAVA I USLUGE

dani bez naknade

dužnosnika dovode ili mogu dovesti u odnos zavisnosti ili kod njega stvaraju obavezu prema darovatelju

Darovima se ne smatraju: Uobičajeni darovi između članova obitelji, rodbine i prijatelja, državna i međunarodna priznanja, odličja i nagrade.

Dužnosnik **SMIJE** zadržati samo dar simbolične vrijednosti i to najviše u vrijednosti do 500,00 kn od istog darovatelja.

Dužnosnik **NE SMIJE** primiti dar u novcu bez obzira na iznos te vrijednosnicu i dragocjenu kovinu.

Darovi protokolarne naravi koji prelaze iznos od 500,00 kn te ostali darovi koje dužnosnik ne zadrži kada na to ima pravo, vlasništvo su Republike Hrvatske.

Povjerenstvo je kroz svoju dosadašnju praksu pitanje dara razmatralo u različitim situacijama od kojih je potrebno istaknuti situacije u kojima dužnosnicima troškove puta i smještaja, prilikom službenih ili privatnih putovanja, pokrivaju privatne pravne ili fizičke osobe, u odnosu na koje dužnosnici u obnašanju javne dužnosti imaju ovlast donositi odluke te time izravno ili neizravno utjecati na privatne interese tih pravnih ili fizičkih osoba. ^{12, 13}

12) „Prihvaćanje poziva Svjetske banke, da na trošak pozivatelja dužnosnik prisustvuje programu „World Bank Group Government Capacity Building Program“, ne predstavlja povredu odredbi ZSSI-a“, Mišljenje M-10/19 od 25. siječnja 2019.g.,

13) „Dužnosnik ne smije prihvatiti da trošak njegova putovanja u Saveznu Republiku Njemačku podmiri pravna osoba koja, kao osiguratelj, ima s trgovačkim društvom u kojem obnaša dužnost direktora sklopljen ugovor o osiguranju, jer bi isto predstavljalo povredu članka 11. stavka 3. ZSSI-a“, Mišljenje M-27/18 od 13. ožujka 2018.g.

Naknade dužnosnika i obavljanje drugih poslova dužnosnika

Smiju li dužnosnici istovremeno obnašati neku drugu javnu dužnost ili obavljati drugi posao te smiju li za njih primati plaću ili drugu naknadu?

Za vrijeme obnašanja javne dužnosti na koju je izabran, odnosno imenovan dužnosnik **ne smije** obnašati **drugu javnu dužnost**, osim ako je zakonom drugačije propisano (članak 13. stavak 1. ZSSl-a).

Druga javna dužnost u smislu odredbe članka 12. i 13. ZSSl-a nije izričito propisana navedenim Zakonom. Kao kriteriji, koje Povjerenstvo u praksi uzima u obzir prilikom razmatranja radi li se o drugoj javnoj dužnosti u smislu navedenih odredbi su:

- tko imenuje ili izabire osobu na tu dužnost (građani neposredno ili tijelo javne vlasti - npr. članovi predstavničkih tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, članovi mjesnih odbora i dr.),
- mandatno razdoblje na koje se imenuje (osoba se imenuje na vremenski određeni mandat),
- svrha osnivanja tijela, nadležnost i zadaće tijela u koje se imenuje (npr. tijela s javnim ovlastima).

Dužnosnici smiju obnašati drugu javnu dužnost samo ako je posebnim zakonom to izričito dopušteno ili ako posebni zakon propisuje nespojive dužnosti, a druga javna dužnost nije propisana kao nespojiva dužnost.^{14, 15}

Dužnosnici koji za vrijeme obnašanja javne dužnosti primaju plaću za dužnost koju obnašaju ne smiju primati **drugu plaću ni naknadu** za obnašanje druge javne dužnosti, osim ako je zakonom drugačije propisano (članak 12. ZSSl-a).

Posebnim zakonom mora biti izričito propisano da i osobe koje obnašaju neku javnu dužnost iz članka 3. ZSSl-a i za to primaju plaću ili naknadu mogu primati naknadu i za obavljanje te druge javne dužnosti.¹⁶

Volonterska naknada također se smatra plaćom sukladno članku 4. stavku 1. ZSSI-a (Plaćom dužnosnika, u smislu ovog Zakona, smatra se svaki novčani primitak za obnašanje javne dužnosti, osim naknade putnih i drugih troškova za obnašanje javne dužnosti).

14) Tako je primjerice Zakonom o izborima zastupnika u Hrvatski sabor („Narodne novine“ broj: 116/99., 109/00., 53/03., 69/03., 167/03., 44/06., 19/07., 20/09., 145/10., 24/11., 93/11., 120/11., 19/15., 104/15. i 98/19.) u članku 9. propisano koje dužnosti ne mogu obnašati zastupnici u Hrvatskom saboru istodobno s obnašanjem te dužnosti (župan, član Vlade RH i dr.), a Zakonom o lokalnim izborima („Narodne novine“ broj: 144/12., 121/16., 98/19., 42/20. u članku 89. propisano je koje dužnosti ne mogu obnašati župan, gradonačelnik, općinski načelnik i njihovi zamjenici (npr. glavni tajnik ministarstva). Radi se o institutu tzv. nespojivih dužnosti. Sve ostale dužnosti koje nisu navedene kao nespojive u navedenim posebnim zakonima zastupnik u Hrvatskom saboru, odnosno župan, gradonačelnik i općinski načelnik te njihovi zamjenici mogu obnašati.

15) „Na temelju članka 13. stavka 1. ZSSI-a dužnosnik može za vrijeme obnašanja dužnosti obavljati i funkciju člana Povjerenstva za utvrđivanje prijedloga Liste prioriteta Županijske lučke uprave kao drugu javnu dužnost. Dužnosnik koji prima volontersku naknadu za obnašanje dužnosti zamjenika općinskog načelnika, što se smatra plaćom iz članka 4. stavka 1. ZSSI-a, ne može istodobno primiti i naknadu za rad u Povjerenstvu za utvrđivanje prijedloga Liste prioriteta Županijske lučke uprave, jer bi isto postupanje predstavljalo povredu članka 12. ZSSI-a.“, Mišljenje M-105/18 od 24. kolovoza 2018.g.

16) „Dužnosnik, zastupnik u Hrvatskom saboru, na temelju članka 12. ZSSI-a ne može primiti naknadu za obavljanje funkcije predsjednika povjerenstva čiji je osnivač županija, s obzirom da odredbama Zakona o izborima zastupnika u Hrvatski sabor niti odredbama bilo kojeg drugog zakona nije propisano izričito pravo da zastupnik u Hrvatskom saboru koji već prima plaću za obnašanje ove dužnosti istodobno smije primiti i naknadu za obnašanje druge javne dužnosti, ukoliko na drugu javnu dužnost nije imenovan po položaju.“, Mišljenje M-36/18 od 21. ožujka 2018.g.

U odnosu na obavljanje drugih poslova za vrijeme javne dužnosti, dužnosnik koji profesionalno obnaša dužnost ne može uz naknadu obavljati druge poslove u smislu redovitog i stalnog zanimanja (članak 13. stavak 2. ZSSI-a),¹⁷

Dužnosnik, iznimno, može obavljati te poslove, ako Povjerenstvo utvrdi da predmetni poslovi ne utječu na zakonito obnašanje javne dužnosti. O tome se odlučuje prethodnim odobrenjem, danim na zahtjev samog dužnosnika. U tom postupku, Povjerenstvo razmatra može li obavljanje drugih redovitih i stalnih poslova utjecati na zakonito obnašanje dužnosti. Za ocjenu radi li se o stalnom i redovitom zanimanju nije odlučno je li sklopljen ugovor o radu na određeno razdoblje, ugovor o djelu ili dr., već se cijeni dinamika, učestalost i trajanje obavljanja drugih poslova.

Opisano ograničenje ne odnosi se na:

- dužnosnike koji dužnost obnašaju kao volonteri te na saborske zastupnike sukladno posebnom propisu (Zakon o pravima i dužnostima zastupnika u Hrvatskom saboru),
- poslove koji se ne obavljaju redovito i stalno, već povremeno i privremeno (npr. kroz vremensko razdoblje kraće od godinu dana, manje od tri puta tjedno i sl.).

Člankom 13. stavkom 3. ZSSI-a navedene su djelatnosti za koje je propisano da se mogu obavljati redovito i stalno i bez prethodnog odobrenja Povjerenstva - znanstvene, istraživačke, edukacijske, sportske, kulturne, umjetničke i samostalne poljoprivredne djelatnosti, za stjecanje prihoda po osnovi autorskih, patentnih i sličnih prava intelektualnog i industrijskog vlasništva te za stjecanja prihoda i naknada po osnovi sudjelovanja u međunarodnim projektima koje financira Europska unija, strana država, strana i međunarodna organizacija i udruženje.

17) „Na temelju članka 13. stavka 2. ZSSI-a dužnosnica može istovremeno uz profesionalno obnašanje dužnosti pomoćnice ministrice privremeno i povremeno obavljati, na temelju sklopljenog ugovora o djelu s privatnom zdravstvenom ustanovom poslove liječnice specijalistice neurologije te za navedeno primiti naknadu. Na temelju članka 13. stavka 4. ZSSI-a dužnosnica je obvezna u izvješću o imovinskom stanju prijaviti Povjerenstvu prihode stečene na temelju obavljanja ove djelatnosti, istekom godine u kojoj su prihodi ostvareni.“ Mišljenje, M-48/19 od 3. svibnja 2019.g.

Ograničenja u odnosu na poslove upravljanja u poslovnim subjektima

Poslovni subjekti su trgovačka društva, ustanove i druge pravne osobe te drugi subjekti poslovnih odnosa kao što su trgovci pojedinci, obrtnici i nositelji samostalnih djelatnosti te nositelji i članovi drugih poslovnih subjekata osnovanih na temelju zakona (članak 4. stavak 4. ZSSI-a).

Dužnosnici ne mogu biti članovi upravnih tijela i nadzornih odbora trgovačkih društava, upravnih vijeća ustanova, odnosno nadzornih odbora izvanproračunskih fondova niti obavljati poslove upravljanja u poslovnim subjektima (Članak 14. stavak 1. ZSSI-a).

Zabrana članstva u upravnim tijelima i nadzornim odborima **trgovačkih društava** propisana je beziznimno i odnosi se, kako na sve kategorije dužnosnika tako i na članstvo u upravnim tijelima i nadzornim odborima svih trgovačkih društava, neovisno o njihovoj vlasničkoj strukturi, odnosno jesu li ili ne u državnom vlasništvu, odnosno vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave) i/ili su od posebnog državnog interesa. Ovo ograničenje obvezuje dužnosnika od dana stupanja na dužnost i traje dvanaest mjeseci od dana prestanka obnašanja dužnosti.

Vezano za ograničenja u pogledu trgovačkih društava na internetskim stranicama Povjerenstva objavljena je Smjernica i uputa od 9. rujna 2014.g.

https://www.sukobinteresa.hr/sites/default/files/dokumenti_clanaka/trgovacka_drustva_-_smjernica_i_uputa.pdf

U odnosu na **ustanove**, dužnosnici iznimno mogu biti članovi u najviše do dva upravna vijeća ustanova, odnosno nadzorna odbora izvanproračunskih fondova koji su od posebnog državnog interesa ili su od posebnog interesa za jedinicu lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave, osim ako posebnim zakonom nije određeno da je dužnosnik član upravnog vijeća ustanove, odnosno nadzornog

izvanproračunskog fonda po položaju. Za članstvo u upravnim vijećima ustanova, odnosno nadzornim odborima izvanproračunskih fondova dužnosnik nema pravo na naknadu, osim prava na naknadu putnih i drugih opravdanih troškova¹⁸

U odnosu na neprofitne udruge i zaklade, dužnosnici smiju biti članovi upravnih i nadzornih tijela, najviše dviju neprofitnih udruga i zaklada, ali bez prava na naknadu ili primanje dara u toj ulozi, osim prava na naknadu putnih i drugih opravdanih troškova.¹⁹

Povjerenstvo se u dosadašnjoj praksi susrelo s čestim upitima u odnosu na obrte i Obiteljska poljoprivredna gospodarstva (dalje: OPG).

Obrt je poslovni subjekt u smislu ZSSI-a te dužnosnici stoga ne smiju obavljati poslove upravljanja obrtom već iste moraju prenijeti na poslovođu. Poslovođa može biti član obitelji dužnosnika.²⁰

Dužnosnici mogu biti nositelji OPG-a koji je registriran samo za obavljanje poljoprivredne djelatnosti. Ako je OPG, uz poljoprivrednu, registriran i za obavljanje drugih djelatnosti, dužnosnici ne mogu biti nositelji istog.²¹

18) „Na temelju članka 14. stavka 2. ZSSI-a dužnosnik može istovremeno s obnašanjem dužnosti zamjenice gradonačelnika obavljati funkciju člana Školskog odbora u srednjoj školi, jer je ista proglašena kao pravna osoba od posebnog interesa za županiju, ali za obavljanje navedene funkcije nema pravo na naknadu, osim prava na naknadu putnih i drugih opravdanih troškova“, Mišljenje M-94/18 od 13. srpnja 2018. g.

19) „Dužnosnik može na temelju članka 14. stavka 5. ZSSI-a za vrijeme obnašanja dužnosti biti član upravnih i nadzornih tijela najviše dviju neprofitnih udruga te u okviru tog prava može obavljati funkciju predsjednika sportske udruge Nogometni klub, ali za obavljanje navedene funkcije nema pravo na naknadu, osim naknade putnih i drugih opravdanih troškova, neovisno o tome obnaša li navedenu dužnost profesionalno ili volonterski. Ukoliko bi se dužnosnik u obnašanju dužnosti zamjenika općinskog načelnika našao u situaciji postupanja, u pogledu ostvarivanja materijalnih i drugih interesa navedene sportske udruge, dužan je izuzeti se od postupanja i o tome izvijestiti općinskog načelnika“, Mišljenje M-58/19 od 12. travnja 2019. g.

20) „Dužnosnik je na temelju članka 14. stavka 1. ZSSI-a u razdoblju nakon stupanja na dužnost te na temelju članka 20. stavka 3. ZSSI-a u razdoblju od dvanaest mjeseci od dana prestanka obnašanja dužnosti dužan voditi obrt putem poslovođe te u navedenom razdoblju na temelju članka 17. stavka 1. ZSSI-a i članka 20. stavka 3. 18 ZSSI-a obrt koji je u vlasništvu dužnosnika ne smije stupiti u poslovni odnos s općinom u kojoj dužnosnik obnaša dužnost.“, Mišljenje M-110/17 od 28. lipnja 2017. g.

21) „Dužnosnik može istovremeno uz obnašanje dužnosti općinskog načelnika biti nositeljem obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva (u daljnjem tekstu: OPG) ukoliko je isto registrirano isključivo za obavljanje samostalne poljoprivredne djelatnosti, odnosno za prodaju vlastitih poljoprivrednih proizvoda. Ukoliko se OPG, čiji nositelj je dužnosnik, registrira i za obavljanje dopunskih djelatnosti u smislu članka 70. Zakona o poljoprivredi („Narodne novine“ broj 30/15.), dužnosnik će morati poslove upravljanja OPG-om prenijeti na drugog člana OPG-a, odnosno drugog člana OPG-a upisati kao nositelja istog. Dužnosnik je u izvješću o imovinskom stanju dužan prijaviti podatke o OPG-u čiji je nositelj te prihode koje po toj osnovi ostvaruje“, Mišljenje M-35/18 od 13. ožujka 2018. g.

Ograničenja u odnosu na članstvo i udjele dužnosnika u trgovačkim društvima i ograničenja poslovanja

Dužnosnik koji ima 0,5% ili više dionica ili poslovnih udjela u vlasništvu (kapitalu) trgovačkog društva dužan je, za cijelo razdoblje obnašanja dužnosti, prenijeti upravljačka prava koja proizlaze iz vlasništva nad tim dionicama ili poslovnim udjelom na drugu osobu ili tijelo - povjerenika (članak 16. stavak 1. ZSSi-a).²²

Institutom prijenosa upravljačkih prava osigurava se da dužnosnik za vrijeme obnašanja dužnosti ne utječe na odluke trgovačkog društva (npr. o raspolaganju s dobiti) te slijedom navedenog ne smije povjereniku davati obavijesti, upute, naloge, ali ima pravo da ga se jedanput godišnje obavještava o stanju trgovačkog društva. Povjerenik ne može biti član obitelji dužnosnika i s njim na drugi način interesno povezana osoba (osoba iz članka 4. stavka 2. ZSSi-a)

- Prijenos upravljačkih prava vrši se ugovorom o prijenosu upravljačkih prava sklopljenim s povjerenikom,
- povjerenik članska prava dužnosnika u trgovačkom društvu ostvaruje u svoje ime, a za račun dužnosnika,
- Prijenosom upravljačkih prava ne prenosi se vlasništvo nad dionicom ili poslovnim udjelom, odnosno dužnosnik ostaje vlasnik trgovačkog društva (vlasnički udio obavezan je prijaviti u izvješću o imovinskom stanju).

Poslovni subjekt u kojem dužnosnik ima 0,5% ili više udjela u vlasništvu ne može stupiti u poslovni odnos s tijelom javne vlasti u kojem dužnosnik obnaša dužnost. Također, taj poslovni subjekt ne smije biti član zajednice ponuditelja ili podisporučitelj u tom poslovnom odnosu. (članak 17. stavak 1. ZSSi-a),²³

Isto se ograničenje primjenjuje i na poslovne subjekte u kojima član obitelji dužnosnika ima 0,5% ili više udjela u vlasništvu, ako je član obitelji stekao udio ili dionice od dužnosnika u razdoblju od dvije godine prije stupanja na javnu dužnost, kao i ako ih je stekao tijekom cijelog razdoblja obnašanja dužnosti. (čl. 17. st. 2. ZSSi-a).

22) „...sukladno članku 16. stavku 1. ZSSi-a dužnosnik je dužan prenijeti upravljačka prava koja proizlaze iz vlasništva nad poslovnim udjelom trgovačkog društva na drugu osobu, koja ne može biti član obitelji dužnosnika, niti druga s dužnosnikom interesno povezana osoba.“, Mišljenje M-122/19 od 5. rujna 2019.g.

23) „Na temelju članka 17. stavka 1. ZSSi-a te članka 20. stavka 3. ZSSi-a Općina u kojoj dužnosnik obnaša dužnost općinskog načelnika ne može u razdoblju u kojem dužnosnik obnaša navedenu dužnost, kao niti u razdoblju od 12 mjeseci od dana prestanka njezina obnašanja, stupiti u poslovni odnos radi kupnje suvlasničkog dijela nekretnine u vlasništvu trgovačkog društva u kojem dužnosnik ima više od 0,5% udjela u temeljnom kapitalu, jer bi se radilo o zabranjenom poslovnom odnosu, s pravnom posljedicom ništetnosti nastalog pravnog posla. Na temelju članka 17. stavka 2. ZSSi-a navedeno ograničenje primjenjuje se i u situaciji ako bi član obitelji dužnosnika iz članka 4. stavka 2. ZSSi-a stekao dužnosnikov poslovni udio u tom trgovačkom društvu tijekom cijelog razdoblja obnašanja dužnosti općinskog načelnika“, Mišljenje M-8/20 od 14. veljače 2020.g.

Pravni poslovi i pravni akti koji su sklopljeni i doneseni protivno ograničenjima iz članka 17. ZSSI-a su ništetni, o čemu Povjerenstvo obavještava nadležno državno odvjetništvo radi pokretanja postupka utvrđenja ništetnosti pravnog posla, odnosno pravnog akta, pred nadležnim sudom.

Kada tijelo u kojem dužnosnik obnaša javnu dužnost stupa u poslovni odnos s **poslovnim subjektom u kojem član obitelji dužnosnika** (bračni ili izvanbračni drug, srodnici po krvi u uspravnoj lozi, braća i sestre dužnosnika te posvojitelj i posvojenik) ima 0,5 % ili više udjela u vlasništvu, dužnosnik je dužan o tome pravodobno obavijestiti Povjerenstvo.²⁴

U ovom slučaju nužna je pravodobna prethodna obavijest Povjerenstvu, što znači prije nastanka poslovnog odnosa.

Povjerenstvo će u roku od 15 dana od dana zaprimanja obavijesti izraditi **mišljenje s uputama** o načinu postupanja dužnosnika i tijela u kojem dužnosnik obnaša javnu dužnost kako bi se izbjegao sukob interesa (čl. 18. st. 2. ZSSI-a), a iznimno će to učiniti, bez odgađanja, najkasnije u roku od 5 dana (čl. 18. st. 3. ZSSI-a).

Dužnosnik, odnosno tijelo u kojem dužnosnik obnaša dužnost obvezno je prije stupanja u navedeni poslovni odnos dostaviti Povjerenstvu cjelokupnu dokumentaciju iz koje je vidljivo kako su provedene upute Povjerenstva.

Povjerenstvo će potom posebnom **odlukom**, u propisanom roku, utvrditi jesu li upute Povjerenstva iz stavka 2. ovog članka provedene na način koji omogućuje izbjegavanje sukoba interesa dužnosnika i osigurava njegovo zakonito postupanje u konkretnom slučaju.

Pravni poslovi koji su sklopljeni protivno odredbama članka 18. ZSSI-a su ništetni, a Povjerenstvo će bez odgađanja dostaviti predmet nadležnom državnom odvjetništvu na daljnje postupanje radi utvrđenja ništetnosti pravnog posla, odnosno pravnog akta.

24) „Sukladno članku 18. stavku 2. ZSSI-a, Općina može stupiti u poslovni odnos s Poljoprivredno-peradarskim obrtom koji je u 100% vlasništvu supruge dužnosnika, u smislu dodjele poticaja po Programu mjera poticanja razvoja poduzetništva na području Općine Veliki Bukovec za 2019.g., ako isti poslovni subjekt udovolji uvjetima Programa te pod uvjetom da dužnosnik postupi u skladu s uputama Povjerenstva iz ovog mišljenja“, Mišljenje M-142/19 od 23. listopada 2019.g.

Ograničenja nakon prestanka obnašanja dužnosti

Dužnosnik u roku od jedne godine nakon prestanka dužnosti ne smije prihvatiti imenovanje ili izbor, niti sklopiti ugovor kojim stupa u **radni odnos** kod pravne osobe, koja je za vrijeme obnašanja mandata dužnosnika **bila** u poslovnom odnosu ili kada u trenutku imenovanja, izbora ili sklapanja ugovora iz svih okolnosti konkretnog slučaja jasno proizlazi da **namjerava** stupiti u poslovni odnos s tijelom u kojem je obnašao dužnost.

Povjerenstvo iznimno može dužnosniku dati suglasnost na imenovanje, izbor ili sklapanje ugovora ukoliko iz okolnosti konkretnog slučaja proizlazi da ne postoji sukob interesa. Davanje suglasnosti inicira sam dužnosnik, zahtjevom prema Povjerenstvu.

Zasnivanje radnog odnosa s pravnom osobom protivno navedenom ograničenju predstavlja prekršaj sukladno članku 49. i 50. ZSSI-a. Dužnosnik kod kojeg je utvrđen navedeni prekršaj kaznit će se novčanom kaznom od 5.000,00 do 50.000,00 kuna uz oduzimanje imovinske koristi pribavljene prekršajem te uz zaštitnu mjeru zabrane obavljanja zvanja, određenih djelatnosti, poslova ili dužnosti fizičkoj osobi u trajanju od jedne godine. Pravna osoba kod koje se utvrdi navedeni prekršaj kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 50.000,00 do 1.000.000,00 kuna. Odgovorna osoba u toj pravnoj osobi kaznit će se novčanom kaznom od 5.000,00 do 50.000,00 kuna

Obveze koje za dužnosnika proizlaze iz članaka 7. (zabranjena djelovanja dužnosnika), 8., 9. (obveza podnošenja izvješća o imovinskom stanju dužnosnika), 14. (zabrana članstva u upravnim tijelima i nadzornim odborima) i 17. (stupanje u poslovni odnos s tijelom javne vlasti u kojem dužnosnik obnaša dužnost) ZSSI-a počinju danom stupanja na dužnost i traju **dvanaest mjeseci od dana prestanka obnašanja dužnosti.**

Postupak pred Povjerenstvom, donošenje odluka i sankcije

Povjerenstvo **može** pokrenuti postupak iz svoje nadležnosti na temelju svoje odluke, povodom vjerodostojne, osnovane i neanonimne prijave ili u slučajevima kada raspolaže saznanjima o mogućem sukobu interesa dužnosnika.

Povjerenstvo **obvezno** pokreće postupak iz svoje nadležnosti na osobni zahtjev dužnosnika.

O pokretanju ili nepokretanju postupka, Povjerenstvo donosi **pisanu odluku**.

Povjerenstvo odlučuje na sjednicama Povjerenstva većinom glasova svih članova Povjerenstva.

Sjednice na kojima se donosi odluka su **javne**, osim postupka glasovanja.

Podnositelju prijave jamči se **zaštita anonimnosti**.

Sankcije

propisane člankom 42. ZSSI-a
(prilikom izricanja vodi se računa o svim okolnostima iz kojih proizlazi težina i posljedice povrede, kao i odgovornost dužnosnika)

Protiv odluke Povjerenstva iz članka 42. - 45. ZSSI-a može se pokrenuti upravni spor. Sud o upravnom sporu odlučuje u roku 60 dana od dana pokretanja spora.

Za povredu članka 10. i 27. ZSSI-a (nepodnošenje izvješća o imovinskom stanju ili propusti u slučaju nesklada u izvješću) mogu se izreći samo sankcije obustave isplate dijela mjesečne plaće i javno objavljivanje odluke Povjerenstva, ali ne i sankcija opomene.

Izvori

Zakon o sprječavanju sukoba interesa („Narodne novine“, broj: 26/11., 12/12., 126/12., 48/13., 57/15. i 98/19.)

Zakon o obvezama i pravima državnih dužnosnika („Narodne novine“, broj: 101/98., 135/98., 105/99., 25/00., 73/00., 30/01., 59/01., 114/01., 153/02., 163/03., 16/04., 30/04.

121/05., 151/05., 141/06., 17/07., 34/07., 107/07., 60/08., 38/09., 150/11., 22/13., 102/14., 103/14., 03/15., 93/16., 44/17. i 66/19.)

Strategija suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015. do 2020. godine

Akcijski plan za 2019. i 2020. godinu uz Strategiju suzbijanja korupcije za razdoblje od 2015. do 2020. g.

Antikorupcijski priručnik za državne i lokalne dužnosnike, Ministarstvo pravosuđa

Antikorupcijski vodič za službenike i namještenike u lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi, Hrvatska zajednica županija

Evalucijsko izvješće V. evaluacijskog kruga GRECO-a, Sprječavanje korupcije i promicanje integriteta u izvršnoj vlasti (najviše izvršne dužnosti) i tijelima nadležnim za provedbu zakona

Registar dužnosnika Povjerenstva, <https://www.sukobinteresa.hr/hr/registar-duznosnika>

Demo obrazac izvješća o imovinskom stanju dužnosnika, <https://www.sukobinteresa.hr/hr/demo-obrasca-za-podnosenje-izvjesca-o-imovinskom-stanju-duznosnika>

Upute za popunjavanje obrasca izvješća o imovinskom stanju dužnosnika <https://www.sukobinteresa.hr/hr/upute/uputa-za-podnosenje-izvjesca-o-imovinskom-stanju>

Smjernice i upute Povjerenstva dužnosnicima, <https://www.sukobinteresa.hr/hr/guidelines>

POVJERENSTVO ZA ODLUČIVANJE O
SUKOBU INTERESA
REPUBLICA HRVATSKA